

och att Riksdagen i underdånig skrifvelse anhåller om Kongl. Maj:ts nådiga fastställelse å det i den antydda syftningen blifvande beslutet. Om remiss till Lag-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

H. Gyllenram.

N:o 33.

Af Herr Gyllenram, Henrik, angående beviljande af ett anslag å 1,500 R:dr för vårdande af fornlemningarne i Wisby.

Under den med detta år ingångna statsregleringsperioden hafva Rikets sedanast församlade Ständer, uppå Kongl. Maj:ts i dess nådiga Proposition om Statsverkets tillstånd och behof under den 27 Oktober 1865 derom gjorda framställning, beviljat ett anslag af 1,500 R:dr för bevarande af Wisby stads fornlemningar.

Såsom i nämnda, på Kongl. Witterhets-, Historie- och Antiqvitets-akademiens underdåniga utlåtande stödda, nådiga Proposition utförligt är framställt, har af e. o. Arkitekten i Kongl. Öfverintendents-embetet F. G. A. Dahl, på sagda akademis uppdrag och efter noggrann besigtning på stället, en plan blifvit uppgjord för de åtgärder, som ansetts nödvändiga, dels för att i allmänhet frigöra och skydda dessa fornlemningar, dels ock i synnerhet för att förekomma någras bland dem sammanstörtande och totala förstöring.

Men sedan för under innevarande år beräknade del af dessa föreslagna arbeten ofvannämnda anslag tagits i anspråk, skulle hospitals-direktionen i Wisby, som enligt Kongl. Maj:ts nådiga föreskrift den 27 Februari 1863 har, under Kongl. Witterhets-, Historie- och Antiqvitets-akademiens öfverinsende, den närmaste vården om dessa fornlemningar snart blifva i saknad af erforderliga tillgångar för att fortgå på den redan med hospitalets egna små besparade och snart uttömda medel beträdda banan, i hvilket afseende torde såsom verkställt få nämnas stödandet af en del af ringmuren och kyrkoruinen S:t Catharinas förankring m. m. Men flera dylika åtgärder äro för räddandet af storartade minnesmärken inom staden ovedersägligen af nöden.

Det konsthistoriska värdet af dessa minnesmärken, bestående, såsom bekant är, dels i kyrkoruiner, dels i den staden till en större del omslutande, med högre och lägre torn prydda ringmuren, är känt icke allenast inom Sverige, utan har ock ädragit sig utländska konstkännares och vetenskapsmäns största uppmärksamhet.

De

De kunna således icke längre betraktas såsom särskildt och allenast tillhörande Wisby samhälle; de hafva fast heldre blifvit en hela fäderneslandets tillhörighet, bärande vittnen om hög nordisk kultur för den tid, då desamma uppfördes.

Den långa följd, icke af årtionden, utan af århundraden, hvarunder dessa fornlemningar, i saknad af all omvårdnad varit utsatta för tidens och okunnighetens åverkan, har åt nutiden qvarlemnadt en jemförelsevis ganska ringa del af de storartade byggnaderna. De få qvarlevorna böra derföre icke än vidare förbises af Staten. De äro berättigade till ett verksamt understöd, på det att icke de i motsatt fall inom en kort tid troligen blifvande sten- eller grushoparne efter dem skola blifva de enda vittnesbörden om dessa sin tids mästerverk och om vår tids likgiltighet för dessa herrliga fornlemningar.

Af dessa skäl får jag vördsamt föreslå:

“att Riksdagen beviljar för nästa statsreglerings-period ett anslag af 1,500

“R:dr till bevarande och vårdande, under sakkunnig ledning, af fornlem-

“ningarne i Wisby och att detta belopp uppå behörig requisition utbeta-

“las till hospitals-direktionen i Wisby.“

Om remiss till Stats-Utskottet anhålles.

Stockholm den 29 Januari 1867.

H. Gyllenram.

N:o 34.

Af Grefve Hamilton, Hugo Bengt Archibald, angående uteslutande från Riks-staten af alla sådana utgifter, som kunna utaf lands-tingen bestridas, samt öfverlemnande af ett bestämdt belopp utaf statsinkomsterna till landstingen.

Under den tid, då de olika landskapen icke hade rättighet att förmedelst ombud öfverlägga och besluta om de åtgärder, som kunde vara behöfliga till understödjande och befrämjande af gemensamma företag eller af sådana företag, som öfversteogo den enskildes krafter, var det nödvändigt att Staten fullgjorde detta. Bland de olägenheter, som häraf varit en följd, må blott påpekas den omständigheten, att en täflan mellan de olika landskapens målsmän vid riksdagarne ofta uppstått, hvarvid hvar och en sökt att af statsmedlen förskaffa åt sitt landskap det mesta möjliga.

Bih. till Riksd. Prot. 1867. 1 Saml. 2 Afd. 1 Band. 3 Häft.